

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

โดย

เทศบาลตำบลห้วยกะปิ
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ประกาศเทศบาลตำบลห้วยกะปิ

เรื่อง ยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

ด้วยเทศบาลตำบลห้วยกะปิ ได้สำรวจข้อมูลในชุมชนตำบลห้วยกะปิเพื่อขึ้นทะเบียนบุคคลทรงคุณค่าปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นระดับตำบล เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาของเด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป เทศบาลตำบลห้วยกะปิ จึงขอประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายประกาศนี้

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายอัมรินทร์ ตั้งประกอบ)

นายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคาสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค
กองการศึกษา เทศบาลตำบลห้วยกะปิ ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

กองการศึกษา

เทศบาลตำบลห้วยกะปิ

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น	๒
บทที่ ๓ ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (ประเพณี/วัฒนธรรม) ในพื้นที่ตำบลห้วยกะปิ	๖
ภาคผนวก บัญชีรายชื่อปราชญ์ชาวบ้าน	

บทนำ

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๑๓ พ.ศ.๒๕๕๒ ภายใต้บังคับกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรีเป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นต่อไป

วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการ/ขั้นตอน

๑. แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น
๒. สืบค้นฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น
๓. บันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นลงในระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่างกัันดังนี้

๑. กรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา
๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ประยุกต์ และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย
๓. สามารถ จันทร์สุรีย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึกที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมเป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ไข ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตรเป็นต้น
๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรมเช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น
๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้
๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการบริการ กองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน
๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น
๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าแก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท
๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื้อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมเช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญ ประทายข้าว เป็นต้น

ประเพณี/วัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลห้วยกะปิ
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

- ประเพณีกองข้าว
- ประเพณีแห่เทียนพรรษา
- ประเพณีวันลอยกระทง
- ประเพณีงานบุญประจำปีวัดในพื้นที่
- ประเพณีวันสงกรานต์
- ประเพณีจัดงานวันผู้สูงอายุ
- กีฬาพื้นบ้านช่วงร่ำ

ประเพณีกองข้าวศาลเจ้าพ่อแขก

ความเป็นมา อัตลักษณ์ สาระคุณค่าของประเพณี

ภูมิหลัง

งานประจำปีศาลเจ้าพ่อแขก ถือเป็นวัฒนธรรมและประเพณี ที่จัดในวันขึ้น ๘-๙ ค่ำ เดือน ๔ ของทุกปี เป็นประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นที่ยึดถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านาน พิธีกองข้าวถือเป็นประเพณีที่ประชาชนจังหวัดชลบุรีร่วมกันอนุรักษ์ไว้สืบต่อให้ลูกหลานถือปฏิบัติ ประเพณีเริ่มจากประชาชนจะนำอาหาร ทั้งคาวหวานมาเซ่นไหว้ภูตผี โดยเชื่อว่าภูตผีจะไม่มาทำอันตรายชีวิตครอบครัว หรือทรัพย์สินของตนเอง หลังจากเสร็จพิธีเซ่นไหว้แล้ว ชาวบ้านจะล้อมวงรับประทานอาหารกัน ภายในงานจะมีพิธีทำบุญพระสงฆ์ ๙ รูป และมีมหรสพ อาทิ ลิเก ฉายภาพยนตร์ กันปีละครึ่ง

ความเชื่อ

ภูตผีจะไม่มาทำอันตรายชีวิต ครอบครัว หรือทรัพย์สินของตนเอง ทำให้ครอบครัวอยู่อย่าง
เป็นสุข

อัตลักษณ์ที่โดดเด่น

ชาวบ้านจะนำอาหาร ทั้งคาวหวานมาเซ่นไหว้ภูตผี และหลังจากเสร็จพิธีเซ่นไหว้แล้ว ชาวบ้านจะล้อมวงรับประทานอาหารกันในสถานที่จัดงาน กลางคืนจะมีการแสดงลิเก และฉลองสมโภชด้วย

ความสำคัญและคุณค่าทางสังคม จิตใจ วิธีการดำเนินชีวิตของชุมชน

เกิดความรัก ความสามัคคี และเป็นการร่วมอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น

ประเพณีกองข้าวศาลเจ้าพ่อเขาเขียว

ความเป็นมา อัตลักษณ์ สาระคุณค่าของประเพณี

ภูมิหลัง

งานประจำปีศาลเจ้าพ่อเขาเขียว ถือเป็นวัฒนธรรมและประเพณี ที่จัดในวันขึ้น ๑๐-๑๑ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี เป็นประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นที่ยึดถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านาน พิธีกองข้าว ถือเป็นประเพณีที่ประชาชนจังหวัดชลบุรีร่วมกันอนุรักษ์ไว้สืบทอดให้ลูกหลานถือปฏิบัติ ประเพณีเริ่มจากประชาชนจะนำอาหาร ทั้งคาวหวานมาเช่น ไห้วฤตผี ให้มารับอาหารอย่างอ้อมหน้าสำราญ โดยเชื่อว่าฤตผีจะไม่มาทำอันตรายชีวิต ครอบครัว หรือทรัพย์สินของตนเอง ให้อยู่เย็นเป็นสุข ไม่ไปรบกวนเบียดเบียนชาวบ้านและสัตว์ต่างๆ ในหมู่บ้าน ชาวบ้านเชื่อว่าจะทำให้ผู้ที่ทำบุญและผู้ทำอภัยในบ้านซากพุดซาและใกล้เคียง มีความสุข อุดมสมบูรณ์ และเจริญรุ่งเรือง หลังจากเสร็จพิธีเช่นไหว้แล้ว ชาวบ้านจะล้อมวงรับประทานอาหารกัน ภายในงานจะมีพิธีทำบุญพระสงฆ์ ๙ รูป และมีมหรสพ อาทิ ลิเก ฉายภาพยนตร์ กันปีละครั้ง

ความเชื่อ

ชาวบ้านที่มาขอให้เจ้าพ่อช่วยเหลือส่วนใหญ่มุ่งจะสำเร็จตามคำขอ

อัตลักษณ์ที่โดดเด่น

ความศักดิ์สิทธิ์ของศาลเจ้า

ความสำคัญและคุณค่าทางสังคม จิตใจ วิธีการดำเนินชีวิตของชุมชน

เกิดความหวงแหนในประเพณี ทำให้เกิดความรักความสามัคคีในชุมชน

ประเพณีแห่เทียนพรรษา

ความเป็นมา

งานแห่เทียนพรรษา เป็นประเพณีที่พุทธศาสนิกชนปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่พุทธกาล โดยเชื่อกันว่าในสมัยก่อนนั้นพระภิกษุสงฆ์ต่างพากันเดินทางไปจาริกแสวงบุญในถิ่นต่าง ๆ จนเป็นเหตุให้ไปเหยียบย่ำพืชผักและข้าวกล้าในนาของชาวบ้านเสียหาย ทำให้ผู้เป็นเจ้าของไร่นาได้รับความเดือดร้อนเป็นอันมากจึงพากันไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อให้ทรงหาทางแก้ไข หลังจากนั้นพระพุทธเจ้า จึงได้ทรงกำหนดให้พระภิกษุสามเณรอยู่จำพรรษา ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นระยะเวลา ๓ เดือน คือในช่วงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นช่วงสิ้นสุดฤดูกาลเก็บเกี่ยวพืชผลของชาวบ้าน ดังนั้นในช่วงระหว่างเข้าพรรษานี้ พุทธศาสนิกชนทุกเพศทุกวัยจะนำเทียนไปถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ในวัดเพื่อใช้จุดบูชาพระพร้อมกับเครื่องอัฐบริขาร อันได้แก่ ผ้าสบง ผ้าสังฆาฏิ ผ้าจีวร เข็มเย็บผ้า บาตร ประคตเอว เครื่องกรองน้ำ และมัตโกน เป็นต้น โดยในช่วงนี้พระภิกษุสงฆ์จะได้มีโอกาสศึกษาพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยอาศัยแสงสว่างจากเทียนพรรษาที่จุดบูชาพระนั้นด้วย ในช่วงจำพรรษาเชื่อว่า ในการให้ทานด้วยแสงสว่างจะมีอานิสงส์เพิ่มพูนปัญญา หูตาสว่างนับเป็นเหตุให้มีประเพณี อันติงามที่ได้สืบทอดกันมา ทั้งนี้เทศบาลตำบลห้วยกะปิ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีขบวนแห่เทียนโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความรักสามัคคี โดยดำเนินวิถีชีวิตเพื่อค้ำจุนพุทธศาสนา ปลุกฝังให้เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปเป็นพุทธศิกชนที่ดี ส่งผลให้เป็นคนดีในสังคม

ประเพณีวันลอยกระทง

ความเป็นมา

งานประเพณีลอยกระทง เป็นงานลอยกระทงเพื่อบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเพื่อบูชาพระแม่คงคา เป็นการแสดงการขอบคุณน้ำ เพราะมนุษย์เราอยู่ได้เพราะน้ำ ในรอบ ๑ ปี กำหนดเลือกในวันเพ็ญเดือนสิบสอง ร่วมกันระลึกว่าตลอดปีที่ผ่านมา เราได้อาศัยน้ำในการดำรงชีวิต ขณะที่ลอยกระทงเราก็นึกถึงคุณของน้ำ ต้องใช้น้ำอย่างถูกวิธี และอย่างคุ้มค่า ไม่ใช่ทิ้งขว้าง ไม่ทำให้น้ำสกปรก ไม่ลอยของเสียลงแม่น้ำ ซึ่งทุกคนมีส่วนช่วยกันปลูกฝังจิตสำนึกของเด็ก และเยาวชนรุ่นหลัง ให้มีความเข้าใจและร่วมอนุรักษ์ประเพณีที่งดงามนี้ไว้ พื้นที่ตำบลห้วยกะปิ ยังมีปัญหาสำหรับการจัดกิจกรรมให้ประชาชนทั่วไป ทำกิจกรรมลอยกระทงเนื่องจากไม่มีแหล่งน้ำที่มีปริมาณกว้างพอ และมักจะเกิดปัญหาประชาชนในพื้นที่ประสบอุบัติเหตุบนพื้นที่จำนวนบ่อยครั้ง ในวันเทศกาลประเพณีวันลอยกระทง คณะกรรมการจัดงานจึงร่วมกันประชุมหารือประยুক্তพื้นที่ในวัดเขาติน หมู่ที่ ๕ เป็นสถานที่จัดกิจกรรมลอยกระทงตามประเพณีขึ้น ซึ่งเป็นงานประเพณีที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี การจัดงานประเพณีลอยกระทงสไลด์เดอร์

ณ วัดเขาติน หมู่ที่ ๕ ประกอบด้วยกิจกรรม ประพาศกระทง ลอยกระทงตามประเพณี การแสดงวงดนตรี สตรีง ฯลฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ประชาชนตำบลห้วยกะปิ ได้พื้เห็นความสำคัญของประเพณีโบราณโดยร่วมกันจัดทำกิจกรรม เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมในครั้งนี้

ประเพณีงานบุญประจำปี วัดในพื้นที่ ๒ วัด

- วัดจตุรธารราษฎร์
- วัดเขาเชิงเทียนเทพาราม

การทำบุญประจำปีเป็นงานบุญประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่ครั้งโบราณ ซึ่งกำหนดให้มีประเพณีจัดงานประจำปีในช่วง เดือน พฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคมของทุกปี เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคีให้กับชุมชนในการร่วมกันจัดกิจกรรมสมทบทุนในการบำรุงพระพุทธศาสนาให้แก่วัดในพื้นที่ตำบลห้วยกะปิ ซึ่งมีกิจกรรม ปิดทองรูปหล่อ อดีตท่านเจ้าอาวาสวัด การแสดงมหรสพต่าง ๆ เช่น รำวงย้อนยุค ละครรำ ลิเก และสาธิตการทำขนมไทยโบราณ เช่น กวนกาลาแม ขนมหัวผักกาด ขนมข้าวเหนียวแดง เป็นต้น โดยได้กำหนดจัดงานประจำปี ดังนี้ วัดเขาเชิงเทียนเทพาราม หมู่ที่ ๗ ได้กำหนดจัดงานประจำปี ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน กำหนดจัดงาน ประมาณ ๔ วัน ๔ คืน และวัดจตุรธารราษฎร์ หมู่ที่ ๑ กำหนดจัดงานประจำปี ในระหว่าง เดือนธันวาคม กำหนดจัดงาน ประมาณ ๕ วัน ๕ คืน

ประเพณีวันสงกรานต์

สงกรานต์ หมายถึง การส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ คือตั้งแต่ วันที่ ๑๓ - ๑๗ เมษายน แต่เดิม วันขึ้นปีใหม่ไทย คือวันปีปฏิทินของไทยจนถึง พ.ศ.๒๔๓๑ และได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓

ชุมชนบ้านมาบหวายตำบลห้วยกะปิ

ร่วมทำกิจกรรมก่อพระทราย ณ วัดเขาเชิงเทียนเทพาราม

ชุมชนบ้านหนองกระเสริม

ประเพณีจัดงานวันผู้สูงอายุ

เทศบาลตำบลห้วยกะปิ กำหนดจัดวันผู้สูงอายุ เป็นวันที่ ๒๙ เมษายน ของทุกปี โดยจัดเป็นวันที่ให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะกัน รับประทานอาหารด้วยกัน มีการแสดงของผู้สูงอายุที่คิดการแสดงร่วมกัน มีลูกหลาน บริษัท ห้างร้าน ร่วมกันแสดงความกตัญญู ด้วยการจัดสิ่งของที่จำเป็นในการอุปโภค บริโภค มอบให้แก่ผู้สูงอายุที่มาร่วมงาน ตลอดจนมีการจัดพิธีทำบุญตักบาตร รดน้ำอวยพรให้แก่ผู้สูงอายุที่มาร่วมงาน

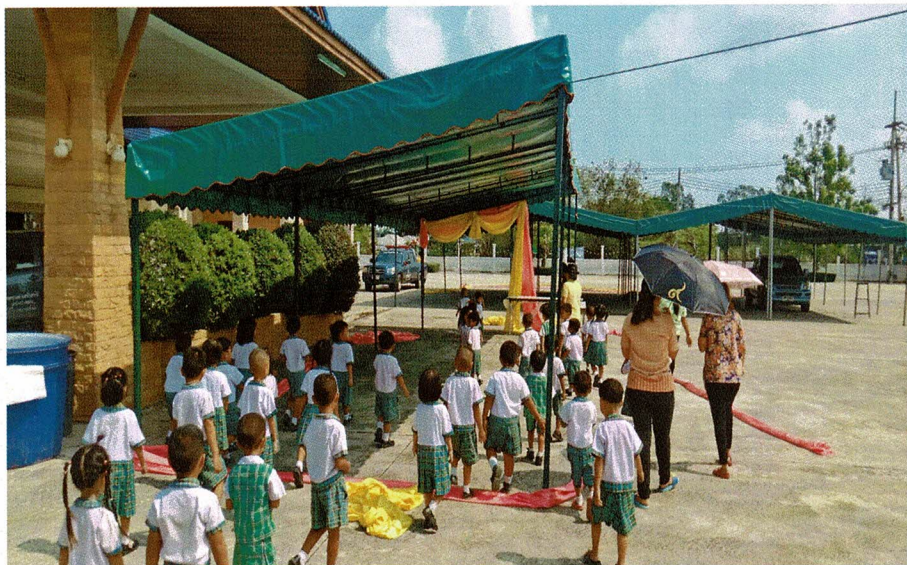

กีฬาพื้นบ้านช่วงร่ำ

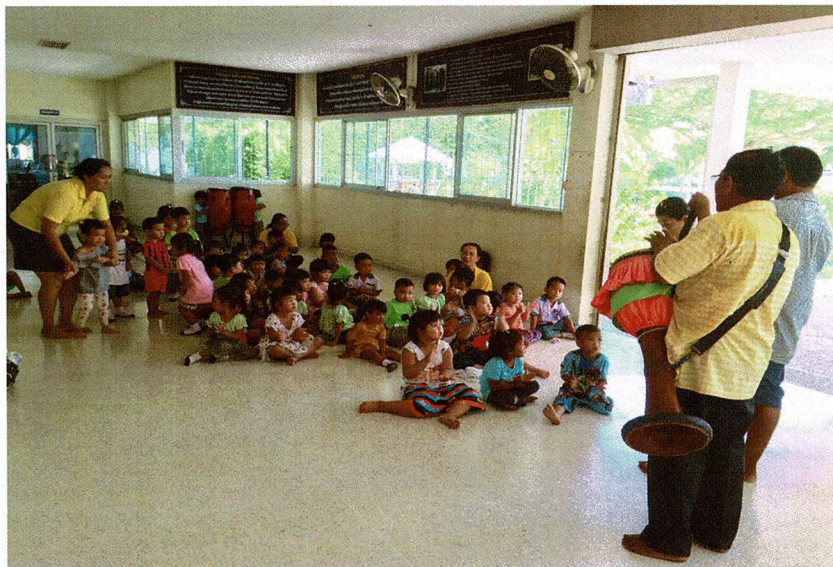
เป็นการเล่นพื้นบ้านประจำท้องถิ่นในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยการเล่นจะแบ่งผู้เล่นออกเป็นสองฝ่าย ผลัดกันโยนลูกช่วงที่ทำด้วยผ้าขาวม้าขมวดกันเป็นลูกกลมๆ ให้แน่น เหลือชายผ้าไว้ประมาณสองคืบ โดยผู้แทนแต่ละฝ่ายจะโยนหรือขว้างลูกช่วงไปให้ฝ่ายตรงข้ามรับ หากรับไม่ได้ ผู้เล่นทุกคนในฝ่ายที่รับไม่ได้นั้น จะต้องออกมาร้องรำ เป็นที่สนุกสนานทั้งผู้เล่นและผู้ดู โดยตำบลห้วยกะปิมีผู้เล่นกีฬาช่วงร่ำที่มีฝีมือมากมาย จากหลายๆชุมชนภายในพื้นที่ มีการส่งทีมเข้าแข่งขันกีฬาช่วงร่ำ ในช่วงกิจกรรมวันไหลบางแสน มาตลอดและได้รางวัลชนะเลิศทุกปี

การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการผูกผ้าเพื่อประดับตกแต่ง

การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปะกลองยาว

ภาคผนวก

บัญชีรายชื่อปราชญ์ชาวบ้าน
แนบท้ายประกาศเทศบาลตำบลห้วยกะปิ

เรื่อง ยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้าน	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	ข้อมูล ชื่อ – นามสกุล และที่อยู่
ด้านที่ ๑ ศิลปะพื้นบ้าน	ความรู้ด้านการชกมวย	นายจรเ พรหมมา ๒๘/๒ ม.๗ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
	ความรู้ด้านการประดิษฐ์บายศรีจากใบตอง	นายสิทธิกร วลีรัตน์ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
ด้านที่ ๒ ปราชญ์ชาวบ้าน	ความรู้ด้านพืชและสมุนไพร	นายนิคม แสงจิต ๑๐/๑ ม.๕ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
		นายวรรณนพ ผาสุข ๓/๒ ม.๕ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
ด้านที่ ๓ อาหารพื้นบ้าน	ความรู้ด้านการทำหอยทอดโบราณ	นางสั้มวาง เนตรวิเชียร ๒๑/๓ ม.๔ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
	ความรู้ด้านการทำขนมหวานพื้นบ้าน	นายอนุชา เนตรวิเชียร ม.๔ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
ด้านที่ ๔ ศิลปะการแสดง	ความรู้ด้านหมอทำขวัญนาค	นางสาวน้ำเพชร กระแสชล ม.๔ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
	ความรู้ด้านศิลปะกลองยาว	นายประมาน ปราดเปรื่อง ๑๐/๒ ม.๕ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
		นายขจร ชลเจริญ ๗๕ ม.๓ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
ด้านที่ ๕ ศิลปะและหัตถกรรม	ความรู้ด้านประดิษฐ์และจัดดอกไม้	นางสาวอัมพวรรณ สมบูรณ์วงศ์ ม.๒ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
	ความรู้ด้านงานไม้	นายวุทธิ สำรอง ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
	ความรู้ด้านการผูกผ้าเพื่อประดับตกแต่ง	นายชาติ ประไพ ๔๑/๑ ม.๗ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี
		นายวุทธิ สำรอง ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี

